

ပျို့စာပေမှ ရသဖန်တီးမှု

နဲ့နဲ့ရီ*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် အင်းဝခေတ်တွင် စတင်ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ပျို့များကိုအခြေခံ၍ လေ့လာတင်ပြထားသောစာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ အင်းဝခေတ်တွင် ပျို့များကိုရေးသားသူများမှာ ရဟန်းတော်များဖြစ်ပြီး အင်းဝခေတ်ရဟန်းတော်များသည် ပျို့စာပေတွင် ဘုရားဟောတရား အဆီအနှစ်များနှင့် ရသခံစားမှု သဘောတရားများကိုမည်သို့ ပေါင်းစပ်ရေးသားသီကုံးထားသည်ကို လေ့လာတင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

သော့ချက်စကားလုံး။ ပျို့၊ ရဟန်းတော်၊ သုတ၊ ရသ၊ ဇာတ်၊ ပရိယာယ်၊ ပျို့စာပေ

နိဒါန်း

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူမျိုးအသီးသီးတို့တွင် ကိုယ်ပိုင်ယဉ်ကျေးမှုများရှိသည်။ ထိုကိုယ်ပိုင် ယဉ်ကျေးမှုများအနက် စာပေယဉ်ကျေးမှုသည် လူမျိုးတိုင်းအတွက်အရေးပါသော ယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ စာပေသည် ထိုစာပေပေါ်ထွန်းရာလူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်းကိုဖော်ညွှန်းနိုင်သည်။ မြန်မာစာပေသည်လည်း မြန်မာ လူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်းကို ဖော်ညွှန်းနေသည်။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကို ဖော်ညွှန်းနေသောမြန်မာစာပေသည် မြန်မာတို့၏ သမိုင်းခေတ်တစ်လျှောက် စာပေပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ရှင်သန်တိုးတက်လျက်ရှိရာ အင်းဝခေတ်တွင်စတင် ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ပျို့စာပေများသည် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံ၊ အတွေးအမြင်များ၊ အင်းဝခေတ်စာဆိုတို့၏ စာပေခရီးပုံရိပ်များနှင့် အင်းဝခေတ် ရသစာပေပညာသဘောတရားများ သက်ဝင်နေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဤသဘောတရားများကိုလေ့လာရာတွင် အင်းဝခေတ်စာဆို ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရရေးသားသော ဘူရိဒတ်လင်္ကာကြီးနှင့် စတုဓမ္မသာရကိုးခန်းပျို့တို့ကို အခြေခံပြီး လေ့လာတင်ပြသွားပါမည်။

သုတေသနမေးခွန်းနှင့်ပြဿနာ

- ၁။ အင်းဝခေတ်ပျို့များကို လေ့လာရာတွင် မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိပါသနည်း။
- ၂။ အင်းဝခေတ်ပျို့များသည် မြန်မာစာပေသမိုင်းနှင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အတွက် အရေးပါသော စာပေများဖြစ်ပါသလား။
- ၃။ အင်းဝခေတ်ပျို့များသည် ယနေ့ခေတ်လူမှုနယ်ပယ်များတွင် နည်းပေး လမ်းညွှန်များဖြစ်ပါသလား။

စသည်ဖြင့် အထက်ပါမေးခွန်းများကို အဓိကအားဖြင့် တွေ့ရှိရပါသည်။

ထိုမေးခွန်းများကို မြန်မာစာပေပရိသတ်အလေးအနက်ထားခြင်း၊ မထားခြင်းသည် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

* ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာပေ၊ ဟင်္သာတတက္ကသိုလ်

သုတေသနခေါင်းစဉ်နှင့် သုတေသနပြဿနာဆက်စပ်မှုရှိပုံ

ဤစာတမ်းကိုရေးဖွဲ့ရာတွင် ပျို့စာပေမှရသဖန်တီးမှုဟူသော ခေါင်းစဉ် ဖြင့်ရေးဖွဲ့တင်ပြပါသည်။ အင်းဝခေတ်ပျို့စာဆိုများသည် ရဟန်းတော်များ ဖြစ်သည့်အတွက် ဘုရားဟောဇာတ်တော်များကိုအခြေခံ၍ ဖန်တီးရေးဖွဲ့ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် အင်းဝခေတ်ပျို့များတွင် ဘုရားဟောတရားအဆီအနှစ်များ များစွာပါသည်။ ထို့ပြင် ပျို့စာတို့၏ဉာဏ်ရည်ဖြင့် လောက၊ ဓမ္မ၊ ရာဇအကြောင်းများကိုလည်း နှစ်သက်ဖွယ် ရသ သဘောတရားများနှင့် ပေါင်းစပ်ဖန်တီးရေးသားကြသည်။ ပျို့စာပေများကိုဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် လောကီ၊ လောကုတ္တရာအမြင်များ ရှင်သန်စေသည်။ ပျို့စာပေများကိုဖတ်ရှု၍ အင်းဝခေတ် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ တွေးခေါ်မြော်မြင်မှုများ၊ အနှစ်သာရရှိသော ဓလေ့ထုံးစံယဉ်ကျေးမှုများနှင့် စာရေးသားမှုအတတ်ပညာများ အဆင့်အတန်းမြင့်မားကြောင်း သိရှိရသည့်အတွက် မြန်မာစာပေသမိုင်းနှင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအတွက်အရေးပါသည်။ အင်းဝခေတ်ပျို့များသည် ယနေ့ခေတ်လူမှုနယ်ပယ်ကိုများစွာ အထောက်အကူ ပေး လမ်းညွှန်နိုင်ကြောင်းတွေ့ရသည်။

ဤစာတမ်းတွင် သုတေသနခေါင်းစဉ်နှင့် သုတေသနပြဿနာတို့ ဆက်စပ်မှုရှိပါသည်။

စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ဤစာတမ်းရေးသား တင်သွင်းနိုင်ရေးအတွက် စာအုပ်စာပေများကို လေ့လာဖတ်ရှုရာတွင်-

- မလိခ ပျို့အညွှန်း
- ရှင်ကုမာရ၊ အလင်္ကာပန်းကုံး၊ ကဗျာအုတ်မြစ်
- ပုပ္ဖိုးဦးကျော်ရင် ကဝိဘာရတီ
- ဦးထွန်းရွှေ ကဗျာစွယ်စုံကျမ်း
- ဦးဖေမောင်တင် မြန်မာစာပေသမိုင်း
- ပါမောက္ခဦးဇမောင် ကဗျာပန်းကုံး
- မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ) စာပေသမုဒ္ဒရာ၌ လက်ပစ်ကူးခြင်း
- မြဝင်း(ဒဿန) ရသစာပေနိဒါန်းနှင့် ရသစာတမ်းများ
- ဦးရွှေအောင် ရသစာပေ၏ရသ
- ဇော်ဂျီ ရသစာပေအဖွင့်နှင့်နိဒါန်း
- မြဇင် ကဗျာနရီနှင့်နိမိတ်ပုံစာအုပ်တို့ကို လေ့လာဖတ်ရှုပါသည်။

၁။ ပျို့စာပေနှင့်ပျို့စာဆို

စာပေဟူသည် စာဆိုတို့၏အတွေ့အကြုံ၊ အတွေးအမြင်တို့မှ ပေါက်ဖွားလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အင်းဝခေတ်တွင် စတင်ပေါ်ပေါက်လာသော ပျို့စာပေများ သည်လည်း ပျို့စာဆိုတို့၏ အတွေ့အကြုံ၊ အတွေးအမြင်နှင့် စေတနာတို့မှ ပေါက်ဖွားလာခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အင်းဝခေတ်သည် ဗုဒ္ဓသာသနာစည်ပင်ထွန်းကားသောခေတ်ဖြစ်ပြီး ပျို့စာဆိုများမှာလည်း ရဟန်းတော်များဖြစ်သောကြောင့်

အင်းဝခေတ်တွင် ရေးဖွဲ့သောပျို့များသည်အများအားဖြင့် ဗုဒ္ဓစာပေကို အခြေခံရေးဖွဲ့သောပျို့များ ဖြစ်ကြသည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရရေးသားသောဘူရိဒတ်လင်္ကာကြီး၊ ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း ပျို့၊ စတုမ္မသာရ ကိုးခန်းပျို့၊ သံဝရပျို့စသည့်ပျို့တို့သည် ဘုရားဟောဇာတ်တော်များကို အခြေခံရေးသားထားသော ကြောင့် တရားအဆီအနှစ်များကို တွေ့ရသကဲ့သို့ စာဆို၏စိတ်ကူး၊ စာဆို၏စေတနာကောင်းတို့ ကြောင့် လောကီရေးရာသိမှတ် ဖွယ်အဖြာဖြာတို့ကို ဗဟုသုတရဖွယ်တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့အတူ ရှင်မဟာသီလဝံသရေးသားသည့် ပါရမီတော်ခန်းပျို့၊ ဆုတောင်းခန်းပျို့တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား ၏ ခက်ခဲနက်နဲစွာဖြည့်ဆည်းနှင့်ခဲ့သော ပါရမီတော်၊ ကျင့်စဉ်တော်တို့ကို စာဖတ်သူ ကြည်ညိုသဒ္ဓါစိတ် နှင့်အတူသိမြင်နိုင်သောပျို့များဖြစ်သည်။ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိရေးသားသည့်နေမိဘုံ ခန်းပျို့၊ နေမိငရဲခန်းပျို့ တို့သည်လည်း လူ့သဘော၊ လူ့သဘာဝတို့ကို နှစ်သက်ခြင်းရသနှင့်အတူ သိမြင်နိုင်ပြီးကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကိုယုံကြည် သက်ဝင်လာစေသော ပျို့များဖြစ်ပေသည်။ ရှင်တေဇောသာရရေးသားသည့် ရွှေဟင်္သာမင်းပျို့သည်လည်း ဘုရားဟော ဇာတ်တော်ကို အခြေခံ ထားသောကြောင့် တရားဓမ္မများကို မှတ်သားခွင့်ရရှိပြီး စာဆို၏စိတ်ကူးနှင့် စေတနာကြောင့် မင်းမှူးမတ်တို့၏ ကျင့်ဝတ်များကို သတိပြု မှတ်သားခွင့်ရသော ပျို့ပင်ဖြစ်လေသည်။ ရှင်အုန်းညိုရေးသားသော ဂါထာဖိဝပျို့သည် မြတ်စွာဘုရား အား ကာဠုဒါယီမထေရ်လျှောက်တင်ချက်များကိုအခြေခံကာ ရေးသားသီကုံးရာတွင် တောတောင် ရေမြေ၊ ကျေးငှက်တိရစ္ဆာန်တို့ကပင် မြတ်စွာဘုရားအား ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွားကြဟန်၊ သံဝေဂယူဟန် များကိုဖော်ပြထားသောကြောင့် သတိသံဝေဂနှင့်အတူ မြတ်စွာဘုရားအား ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွားစေသော ပျို့တစ်စောင်ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ဖြင့် အင်းဝခေတ်ပေါ် ပျို့များသည် လောကီ၊ လောကုတ္တရာနှစ်ဖြာသော သိမှတ်ဖွယ်ရာ များဖြင့်ပြည့်လျှမ်းနေသောကြောင့် စကားလည်းသာ၊ တရားလည်းပါသောပျို့များဟု နှောင်းလူတို့ ကဆိုစမှတ်ပြုကြလေသည်။

ညောင်ရမ်းခေတ်နှင့် ကုန်းဘောင်ခေတ်သို့ရောက်သောအခါ ပျို့များကို ရေးဖွဲ့သူအများစုမှာ လူပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပျို့၏နယ်ပယ် ကျယ်ဝန်းလာသည်။ ညောင်ရမ်းခေတ်တွင် ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာသည် ဇင်းမယ်ပဏ္ဍာသဇာတ်များကိုအခြေခံ၍ပျို့များရေးဖွဲ့ပြီး ကုန်းဘောင်ခေတ် တွင် စိန္တကျော်သူဦးဩသည် အဆုံးအမဩဝါဒပေးသော ဩဝါဒထူးပျို့ကိုရေးသားကာ လက်ဝဲသုန္ဒရ သည်လည်း စစ်သူကြီးပီပီစစ်ပျို့များကိုရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ပျို့စာပေများသည် အင်းဝခေတ်မှ ကုန်းဘောင်ခေတ်အတွင်း ခေတ်ကာလနှင့် စာဆိုတို့၏ စေတနာအလျောက်အမျိုးအစား ကွဲပြားလာ ကြသည်။ ပျို့စာပေကို အမျိုးအစားခွဲကြည့်လျှင်-

- (၁) မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသော တရားဓမ္မတို့ကို အခြေခံ၍ရေးသား သောပျို့များ
- (၂) မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသော ဇာတ်တော်များကို အခြေခံ၍ ရေးသားသောပျို့များ
- (၃) ဇင်းမယ်ပဏ္ဍာသဇာတ်တော်များကို အခြေခံ၍ရေးသားသောပျို့များ
- (၄) စာဆိုတို့၏စိတ်ကူးဖြင့်ရေးဖွဲ့သောပျို့များ

ဟူ၍ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

၂။ ပျို့စာပေမှ ရသဖန်တီးမှု

အင်းဝခေတ်တွင်ရေးဖွဲ့သောပျို့စာပေတို့သည် ရသခံစားမှုအမျိုးမျိုးနှင့်အတူ အသိအမြင်များ စွာကိုပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။ ပျို့အဖြစ်ဖန်တီးရေးဖွဲ့သော အကြောင်းအရာများမှာလည်းအများအား ဖြင့် ဘုရားဟောဇာတ်တော်များဖြစ်ပြီး စာဆိုတို့မှာလည်း ရဟန်းတော်များပင်ဖြစ်ကြသည်။ အင်းဝခေတ် ရဟန်းစာဆို တို့သည် ဗုဒ္ဓဝင်၊ ဇာတ်နိပါတ်စသည်တို့ကို နှစ်သက်ခဲ့ကြပြီး မိမိတို့နှစ်သက် မြတ်နိုးသော တရားအဆီအနှစ်တို့ကို လူအများတွေ့ထိခံစားစေလိုသော စေတနာအလျောက် ပျို့အသွင်ပြောင်းလဲ ရေးဖွဲ့ခဲ့ကြဟန်တူသည်။

စာဆိုတို့သည် ဘုရားဟောဇာတ်တော်များကို ပျို့အသွင်ဖန်တီးရေးဖွဲ့ရာတွင် လူအများ နှစ်သက်လက်ခံလာစေရန် နည်းအမျိုးမျိုး၊ ပရိယာယ်အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် ဖန်တီးရေးဖွဲ့ခဲ့ကြသည်။ ထိုပရိယာယ်အမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် ပျို့စာပေသည် ရသမြောက်စာပေဖြစ်လာပြီး ဖတ်ရှုသူတို့နှစ်သက် မြတ်နိုးလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပျို့စာပေတွင်ပရိယာယ်သည်အရေးပါသည်။ ပျို့စာပေတွင် ပရိယာယ် အရေးပါကြောင်းကို ဆရာဇော်ဂျီက -

“အပြောတတ်ခြင်း၊ အဆင်အပြင်တတ်ခြင်း၊ အရေးတတ်ခြင်းဟူသော အတတ်ပညာ တို့ကို ပရိယာယ်ဟုအမည်ပေးလိုက်ချင်သည်။ ပါရမီထူးသောပျို့စာဆို၌ဤပရိယာယ်ရှိ သည်။ သူရေးသောစာသည်ဤပရိယာယ်ကြောင့်ဘယ်သောအခါမျှမကွယ်နိုင်။ မြန်မာစာ မကွယ်သမျှကာလပတ်လုံး ခိုင်မြဲ၍နေပေလိမ့်မည်။ ထို့ပြင် ပျို့ကောင်း၊ မကောင်းကို သိလိုလျှင်လည်း ဤပရိယာယ်ဖြင့်ချိန်ထိုး၍ကြည့်နိုင်သည်။ ပျို့၌အရပ်ရပ်သုတစုံလင်စွာ ပါခြင်း၊ ကျမ်းဂန်စကားပါခြင်းတို့သည် ပျို့၏ဂုဏ်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုဂုဏ် သည်စင်စစ်မှာပျို့၏အသက်မဟုတ်၊ ပျို့၏နှလုံးသွေးမဟုတ်၊ ပရိယာယ်သာလျှင် ပျို့၏ အသက်၊ ပျို့၏နှလုံးသွေးဖြစ်သည်ဟုယူဆသည်။” (ဇော်ဂျီ၊ ၂၀၀၄၊ စာ ၁၆)

ဟုဆိုပါသည်။

ပျို့၏အသက်၊ပျို့၏နှလုံးသွေးဖြစ်သော ပရိယာယ်များအနက် ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်ပါသော ပျို့များတွင် မူလဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်ထက်ပို၍ လူ့သဘော၊ လူ့သဘာဝနှင့် နီးစပ်အောင်ဖန်တီးခြင်း၊ အကြောင်းအရာနှင့်အဖွဲ့အစပ် အံဝင်ခွင်ကျအောင်ရေးသားခြင်း၊ စကားလုံးသစ်လွင်တောက်ပမှု ရှိခြင်း၊ အသံကာရန် နရီစည်းဝါးလိုက်ဖက်မှုရှိခြင်း၊ ရသအလှည့်အပြောင်းဖန်တီးခြင်း၊ အသေးစိတ် သရုပ်ဖော်ရေးသားခြင်း၊ အလင်္ကာများပါဝင်ခြင်းတို့သည် ပျို့၏ထင်ရှားသော ပရိယာယ်များပင်ဖြစ် သည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရရေးသားသော ဘူရိဒတ်လင်္ကာကြီးတွင်ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၏ ဘိုးတော် အိမ်ရှေ့မင်းသားဘဝတွင် တောတောင်ထဲ၌ တရားစီးဖြန်းပုံကို

"ဆည်းကျုံကျုံလျှင်၊ လူသံဆိတ်ဆိတ်၊ တိတ်တိတ်မောမော၊ ဤရပ်တော၌၊ ဖော်နှောမရှိ၊ နှလုံးသိ၍၊ မိမိကိုယ်ကို၊ အလိုလိုလျှင်၊ မဂ်ဖိုနှစ်သိမ့်၊ ပြည့်လျှင်းစိမ့်ဟု"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၈-၉)

ဟူ၍ မူလဇာတ်လမ်းထက်အသက်ဝင်စေရန် တော၏အေးငြိမ်းခြင်းကို နှစ်သက်ဖွယ် ရေးသားသီကုံး ထားသည်။ ထို့နောက် တောတွင်နဂါးမလေးနှင့်တွေ့ပြီး နဂါးမလေးက မိမိတို့၏နဂါးပြည်သာယာ ပုံကို-

"ယဉ်ထန်မြစ်အောက်၊ ဗိမာန်ပေါက်၍၊ မောက်မောက်ဖြိုးဖြိုး ထွတ်ခေါင်စိုးသား၊ တန်ခိုးလျှံညီ၊ နတ်ဘုံရှိသည်၊ ဇာတိတည်ရာ၊ တုသိတာနှင့်၊ ပမာတူသည်၊ နဂါးပြည်" (ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၂၀)

ဟုနှစ်သက်ဖွယ်ရေးသားထားပေသည်။ စာဖတ်သူတို့သည် နှစ်သက်ခြင်းသန္တရသနှင့်အတူ ရှေ့ဆက် မည့်ဇာတ်လမ်းကိုလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်စေသည်။

မင်းသားလေးနှင့်နဂါးမတို့တောတွင် အိမ်ရာထောင်ခဲ့ကြပြီး မင်းသားလေး ပြည်တော်သို့ ပြန်ရန်အခန်းတွင် နဂါးမလေးက မင်းသားနောက်ကိုမလိုက်လိုကြောင်း ငြင်းပယ်ရာတွင်-

"ငါမှတစ်ပါး၊ နှလုံးပြား၍၊ ယောက်ျားတကာ၊ မင်းဖွယ်ရာဖြင့်၊ ကြင်နာစိုက်စိုက်၊ တစ်ယောက်၌သာ၊ နှစ်ခြိုက်မရဲ၊ ဝမ်းထဲယွင်းခွ၊ လူပြင်ပနှင့်၊ ကျွမ်းကြလေဟန်၊ တရံဖန်မျှ၊ အမှန်ကြားမြင်၊ ထင်သည်ရှိမှု၊ မချီအမျက်၊ ဟူးဟူးထွက်၍"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၃၀)

ဟုလည်းကောင်း၊ နန်းတော်ထဲတွင် ကုန်းတိုက်ချောစားသော လူများရှိတတ်ကြောင်းကို

"မင်းကိုကြားယောင်၊ တောင်တောင်ရေရေ၊ မီးသို့မွှေ"

ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုကုန်းတိုက်တတ်သောသူများနှင့်တွေ့လျှင် အမျက်ထွက်လွယ်သော နဂါးမျိုး ဖြစ်၍ အမျက်ထွက်လျှင် ငရဲသို့ကျဖွယ်ရှိကြောင်းကို

"မုန်းထားအမျက်၊ ထွက်ဘိတုံမျှ၊ ထိုသသူကား၊ လှိုက်ဆူအောက်ထက်၊ ငရဲလက်၌၊ လွန်ရက်မသာ၊ ခံပြီးစွာမှ"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၃၄)

ဟုလည်းကောင်း ပျို့ဇာတ်လမ်းပါအကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်သော လောက သဘာဝများကို စာဖတ်သူမှတ်သားဖွယ်ရေးသားတင်ပြထားသည်။

ထို့အပြင် အမျက်ကြီးသောသူနှင့် ကုန်းတိုက်ချောစားတတ်သူတို့အတူ နေလျှင် ဖြစ်လာမည့် သဘောကို-

"အလွန်တရာ၊ မြိန်ယှက်စွာသား၊ သုခွါဘုတ်လျက်၊ ဆိပ်နှင့် ဖက်သော်၊ တစ်စက်ငယ်မျှ၊ စားမိကလျှင်၊ ခဏလတ်လတ်၊ သေစေ တတ်သို့"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၃၆)

ဟူ၍ ဆင်ခြင်ဖွယ်လောကသဘာဝ လူသဘာဝအကြောင်းအရာနှင့် အံဝင်ခွင်ကျ ရေးဖွဲ့တင်ပြထား သည်မှာ ပျို့၏ပရိယာယ်ပင်ဖြစ်သည်။

ပျို့စာဆိုတို့သည် လောကီရေးရာသိမှတ်ဖွယ်ရာများသာမက လောကီရေးရာသိမှတ်ဖွယ်ရာ များကို စိတ်ဝင်စားဖွယ်တင်ပြရေးသားရင်း မြတ်စွာဘုရား၏ တရားအဆီအနှစ်များကို စာဖတ်သူတို့၏ နှလုံးအိမ်တွင်ကိန်းအောင်တည်ရှိစေရန် ရေးသားလေ့ရှိကြသည်။ ထိုသဘောအတိုင်း ဘူရိဒတ် လင်္ကာကြီးတွင် နဂါးမလေးသည် မင်းသားလေးနောက်သို့လိုက်ပါမလာသောအခါ မင်းသားလေးက မိမိကိုယ်ကို နှစ်သိမ့်ပုံကို

"သွေလှန်ခန္ဓာ၊ ကြမ္မာမပျောက်၊ မျက်မှောင်တင်တင်၊ လူ့ရပ်တွင်၌၊ အကြင်ငါသာ၊ ကွေကွာချစ်သူ၊ ဖြစ်ဘိမူကား၊ ဆာပူအလွန်၊ ကြေကွဲတန်၏။ နိဗ္ဗာန်ပြည်မ၊ မရမချင်း၊ လူခပင်းလည်း၊ ကွေကွင်းသည်ချည်း၊ ပစ္စည်းပစ်ယံ၊ ခြံရံကျေးကျွန်၊ မြိတ်စွန်ဆွေဝါး၊ သားမယားနှင့်၊ ဘိုးဘွားမိဘ၊ ပြင်ပတစ်ပါး၊ သူ့အားငြိတွယ်၊ တာဖွယ်မရှိ၊ မိမိကိုယ်လျက်၊ မအိုမသေ၊ မနေရဘဲ၊ ပျက်စမြဟု၊ ဝမ်းထဲသည်ကြား၊ ပညာထားသည်။ တရားဖျော် လျက်ဖျော်လျက်တည်း"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၃၈-၃၉)

ဟုစာဆိုပေးချင်သော ပန်းတိုင်အရောက် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်နှင့် အံဝင်ခွင်ကျ ရေးသားထားသည် ကိုတွေ့ရသည်။

လူတို့သည်မိမိတို့နှင့်ဝေးကွာလှသော အကြောင်းအရာများထက် မိမိတို့၏လူမှုဘဝနှင့် နီးစပ် သောအကြောင်းဖြစ်ရပ်များကို ပို၍နှစ်သက်သဘောကျကြ သည်။ ထို့ကြောင့် စာဆိုတို့သည်မိမိတို့၏ ပျို့များတွင် လူ့သဘော၊ လူ့သဘာဝများကို ဝေဝေဆာဆာထည့်သွင်းရေးဖွဲ့ခြင်းဖြင့် ပျို့စာပေသည် သက်ဝင်လှုပ်ရှား လာကာ စာဖတ်သူတို့ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်လာပေသည်။

အကြောင်းအရာနှင့် အဖွဲ့အစပ်အံဝင်ခွင်ကျအောင် ရေးသားခြင်းသည်လည်း ပျို့စာပေ၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ပျို့စာပေတွင် အကြောင်းအရာနှင့် အဖွဲ့အစပ်အံဝင်ခွင်ကျခြင်းဆိုသည်မှာ မူလဘုရားဟောဇာတ်တော်လာဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်များနှင့် လိုက်ဖက်ဆီလျော်သောလောက၊ ဓမ္မ၊ ရာဇရေးရာများကို ထည့်သွင်းခြင်း၊ လိုက်ဖက်ဆီလျော်သော အရေးအသား၊ စကားလုံးအသုံးအနှုန်း များကိုရေးဖွဲ့ခြင်းတို့ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့မူလဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်နှင့်လိုက်ဖက် ဆီလျော်သော အကြောင်းအရာ၊ အရေးအသားများကိုထည့်သွင်းရေးသားခြင်းသည်လည်း စာဖတ်သူ၏စိတ်အာရုံ တွင်ပျို့စာပေပါ အကြောင်းအရာများကို နှစ်သက်လက်ခံလာစေသော အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကိုးခန်းပျို့တွင် ဖခင်ပုဏ္ဏားကြီးနှင့်သားတော်လေးပါး အပြန်အလှန်စကားပြောခန်း များတွင် လောကအကြောင်း၊ ဓမ္မအကြောင်းများကို ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်နှင့် အံဝင်ခွင်ကျထည့်သွင်း ရေးဖွဲ့ထားသောကြောင့် စာဖတ်သူတို့သည် ပျို့စာပေကို ဖတ်ရှုရင်းလောကအကြောင်း၊ ဓမ္မအကြောင်း တို့ကိုသိမြင်ခွင့်ရကြပေသည်။

ပျို့စာပေကိုရေးသားသောစာဆိုတို့သည် လှပ၍နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော စကားလုံးများကို လည်း အလဲအလှယ်ဖြင့် သုံးစွဲလေ့ရှိပါသည်။ ထိုစကားလုံး လေးများသည် သစ်လွင်၍နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းသကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် စူးရှထက်မြက်သောကြောင့် စာရေးသူဆိုလိုသော အဓိပ္ပာယ်သည် လည်း ထင်ရှားလာတတ်ပါသည်။ ပျို့စာပေပါဇာတ်ဆောင်တို့၏ ခံစားမှုကိုလည်း ထိုစကားလုံးလေး များက ထိထိမိမိနက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းပေါ်ပြတတ်ကြသည်။ စကားလုံးလေးများ၏ အစွမ်းကြောင့် ရသစာ ပေတွင် ထူးခြားဆန်းသစ်သော အဓိပ္ပာယ်များပေါ်ပေါက် လာရပုံကို မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)က-

“ဝတ္ထုရေးဆရာ၊ ပြဇာတ်ဆရာ၊ ကဗျာဆရာတို့သည် ဘာသာစကား၏ အစွမ်းအာနိသင် ကို သာမန်လူတို့ထက်ပိုပြီး စူးစူးရှရှု သိတတ်၊ မြင်တတ်၊ ခံစားတတ်ကြသည်။ စာပေ ရေးဖွဲ့ရာတွင် ဘာသာစကား၏အစွမ်းအာနိသင်ကိုအစူးရှဆုံး၊ အထက်မြက်ဆုံးဖြစ် အောင် အသုံး ပြုရေးဖွဲ့တတ်ကြသည်။ ထိုသို့အသုံးပြုရာတွင် နေ့စဉ်သုံးနေကျ စကားလုံး ရိုးရိုးကလေးများကို တွဲရိုးတွဲစဉ်မဟုတ်သော တွဲစပ်ပုံမျိုးဖြင့် ထူးထူးခြားခြားတွဲစပ်

လိုက်သည့်အတွက် ထူးခြားဆန်းသစ်သော အဓိပ္ပာယ်များပေါ်ထွက်လာခြင်းလည်း အပါအဝင်ဖြစ်ပါ သည်။" (ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)၊ ၁၉၉၇၊ စာ ၇၅)

ဟုဆိုပါသည်။ ထိုအဆိုအတိုင်းပင် ပျို့စာပေကိုဖန်တီးရေးသားသော စာဆိုတို့သည် ထူးခြားဆန်းသစ်၍ ထက်မြက်သောအဓိပ္ပာယ်များပေါ်ထွက်လာစေရန် စကားလုံးအသုံးအနှုန်းများကို လှပစွာဖွဲ့စပ်သီကုံးထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ကိုးခန်းပျို့တွင် သားတော်များတောထွက်သွားသောကြောင့် မယ်တော် ပုဏ္ဏားမကြီး၏ ရင်တွင်းတွင် ခံစားရပုံများကို 'ချစ်ငြောင့်ချစ်ဆူး၊ ဝမ်းထဲစူးသော်၊ လွမ်းရှူးလွမ်းခါး၊ သည်းဖျားရိုးခြင်၊ ဖိမ့်ဖိမ့်ကျင်'ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် သားတော်များအတွက် ရင်ထဲတွင်နာကျင်ခံစားရပုံကို ဆူးငြောင့်တို့စူးသောအခါ အသဲအရိုးတိုင်အောင် နာကျင်ခံစားရပုံဖြင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားခြင်းကြောင့် ပုဏ္ဏားမကြီး၏ ခံစားမှုဝေဒနာများမှာ ထင်ရှားလာရသည်။

ဘူရိဒတ်လင်္ကာကြီးတွင် ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းသားလေးအား ရှာဖွေ၍မတွေ့ သောအခါမယ်တော် ငိုကြွေးလေသည်။ ထိုအခါတွင် သားတော်အကြီးသုဒဿနက မယ်တော်အား သတိတရားစွဲမြဲစွာထား၍ မေတ္တာပို့သပေးပါရန် ပြောသောစကား တွင် သတိ၏ခိုင်မြဲပုံကို

"သတိခိုင်ကျည်၊ သံမြို့တည်သို့"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၁၃၆-၁၃၇)

ဟူ၍ ကျစ်လျစ်သောစကားလုံးဖြင့် ထိထိမိမိရေးသားထားသည်။

ထို့နောက် တရားဓမ္မကိုနှလုံးသွင်းနေထိုင်နိုင်လျှင် အေးချမ်းသောသဘော ကို "တရားထီး"ဟု ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်သုံးထားသည်။ ထိုမျှမကလောက၌ သတ္တဝါတို့မည်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူသော သဘောသုံးပါးကို သတိမမူမိကြသော်လည်း ထိုသဘောတရားတို့သည် ရပ်တန့်မနေ အစဉ်ထာဝရ ရွှေ့လျောဖောက်ပြန် လှုပ်ရှားနေသော သဘောကိုသတိမမူမိစေရန်

"တိလက္ခဏာ၊ ယဉ်စကြာ"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၁)

ဟု ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်သုံးနှုန်းထားသည်မှာ ထိထိမိမိထင်ရှားလှပါသည်။

အသံကာရန်၊ နရီစည်းဝါးတို့သည်လည်း စာဖတ်သူ၏စိတ်အာရုံကို ဆွဲဆောင်ခေါ်ယူနိုင်စွမ်းရှိသည်။ ထိုအသံကာရန်၊ နရီစည်းဝါးတို့၏သဘောကို လည်း ပျို့စာဆိုတို့က အထူးဂရုပြုခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကဗျာများတွင် အသံကာရန်၊ နရီစည်းဝါးတို့၏ အရေးပါပုံကို -

"ကဗျာသည် စာအရေးအသားမပေါ်မီကတည်းက နှုတ်ဖြင့်ရွတ်ဆို ဖွဲ့သီသော စာပေအဖွဲ့ မျိုးဖြစ်သည့်အပြင် စာအရေးအသားမရှိသော လူမျိုးတို့ တွင်လည်း ကဗျာကိုနှုတ်ဖြင့် ဖွဲ့သီကာ အစဉ်အဆက်အာဂုံ ဆောင်၍ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ကဗျာ၏မူလအခြေခံသဘောမှာ အသံတိတ်ကြည့်ရသော အဖွဲ့မျိုးမဟုတ်ဘဲ အသံထွက်ပြီး ဌာန်ကရိုဏ်းကျကျရွတ်ဆို ရသော အဖွဲ့မျိုးဖြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းများကြောင့် အခြားသောစာပေမျိုးထက် ကဗျာမှာ အသံကပို၍အရေးပါရပါသည်။"(ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)၊ ၁၉၉၇၊ စာ ၆၃)

ဟုဆိုပါသည်။ ထိုသဘောအတိုင်းပင် ပျို့စာပေတွင် အသံကာရန်သဘောသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုကဲ့သို့အရေးပါသော အသံကာရန်တို့၏သဘော ကို ပျို့စာဆိုတို့သည် အထူးဂရုပြုကာ

ပျို့များတွင် အကြောင်းအရာနှင့်လိုက်ဖက်သော အသံကာရန်တို့ကို ရွေးချယ်သုံးနှုန်းဖန်တီးရေးဖွဲ့ တတ်ကြပေသည်။

ဘူရိဒတ်လင်္ကာကြီးတွင် လူမင်းသမီးလေးအားနဂါးမင်းကြီးကလာရောက် တောင်းယူရာတွင် ဖခမည်းတော်က သမီးတော်အား နှစ်သက်လက်ခံလာအောင် ဆုံးမပြောဆိုရာတွင်

"လူလူစီးပွား၊ ငါ့စကားကို သည်းကြားရင်သွေး၊ အရှည်တွေး၍ လေးလေးပင်ပင်၊ နားတော်တင်လော့"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၇၉)

ဟူ၍ အကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်သော တည်ငြိမ်းအေးချမ်းသော အသံကာရန်တို့ကိုယူ၍ ရေးသား ဖွဲ့နွဲ့ထားသည်။ ထို့ကြောင့် စာဖတ်သူနှစ်သက်သဘောကျစေသော အသံကာရန်မျိုးဖြစ်လာစေပါ သည်။

နဂါးပြည်တွင် ဓတရဋ္ဌမင်းကြီးသည် သားတော်အရိဋ္ဌ၏အပြစ်များကို အပြစ်အလျှောက် စီရင်ရန် ပြောဆိုခန်း၌-

"ခက်ခက်ထန်ထန်၊ မာန်မာန်စောင်စောင်၊ ထောင်ထောင်ထားထား၊ လွှားလွှားပပ၊ ဟဟရမ်းရမ်း၊ ကြမ်းကြမ်းကြုတ်ကြုတ်၊ ချွတ်ချွတ်ချယ်ချယ်"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၁၀၀)

ဟူ၍ ဟန်ပါမာန်ပါသော အသံကာရန်များကို ရွေးချယ်သုံးနှုန်းသောကြောင့် ပျို့ဇာတ်လမ်းသည် အသက်ဝင်လာပါသည်။

ရသစာပေတွင် ရသအလှည့်အပြောင်းဖန်တီးပေး ခြင်းဖြင့် စာဖတ်သူတို့၏ အာရုံကိုဆွဲဆောင် ဖမ်းစားနိုင်သည်ကိုတွေ့ရသည်။ ပျို့စာပေရေးဖွဲ့သော စာဆိုတို့သည် ထိုရသအလှည့်အပြောင်း သဘောကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်ခဲ့ကြဟန်တူပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပျို့စာဆိုတို့သည် ပျို့စာပေကို ရေးဖွဲ့ရာတွင် ရသအလှည့်အပြောင်းသဘောများဖြင့် ဖန်တီးရေးဖွဲ့ကြသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ထို့ပြင်ပျို့စာပေတွင်အမြင်အာရုံတွင် မြင်ယောင်လာအောင်၊အကြားအာရုံတွင် ကြားယောင် လာအောင်၊ အနံ့အရသာအာရုံတို့တွင် ခံစားသိမြင်လာအောင် သရုပ်ဖော်အဖွဲ့များဖြင့် အသေးစိတ် သရုပ်ဖော် ဖန်တီးရေးဖွဲ့ခြင်းသည်လည်း ပျို့စာပေကိုနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးပေးနိုင်သော ပျို့၏ပရိယာယ်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

အလင်္ကာအသုံးကောင်းများ ဝေဝေဆာဆာ ထည့်သွင်းရေးဖွဲ့ခြင်းသည်လည်း ပျို့စာပေ၏ ပရိယာယ်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ အလင်္ကာအသုံးကောင်းများကြောင့် ရသစာပေသည် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ပေါ် လာရသည်ကို အလင်္ကာပန်းကုံးတွင် -

"အပြစ်ကင်းစင်သည့် ပင်ကိုချောအဖွဲ့အနွဲ့သည် သဒ္ဒါတည်းဟူ သော အဆင်တန်ဆာ၊ ပသာဒစသောဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံသည့်အပြင် ဆိုလတ္တံ့သောအနက်တန်ဆာ၊ အတ္ထာ လင်္ကာရတို့နှင့်ပြည့်စုံပါမူကား အလွန်ပင်ကောင်းမြတ်သည်။ ပညာရှိတို့၏စိတ်ကို ယိုဖိတ်စေသည်။ တပ်မက်စေသည်။ ဆွဲဆောင်နိုင်၏။" (ကုမာရ၊ အရှင်၊ ၁၉၅၈၊ စာ ၂၂၅)

ဟုလည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါလင်္ကာရနှင့်ပတ်သက်၍ အလင်္ကာစံအိမ်တွင် -

“ပုတီးနားတောင်း ရောင်မောင်းဖြာဖြာ တန်ဆာဝတ်စား မဆင်ယင်ငြားသော်လည်း အပြစ်အနာအဆာ ကင်းစင်ပြီးပင်ကို အလှဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော အမျိုးသမီးငယ်သည် နှစ်သက်ဖွယ် တင့်တယ်သကဲ့သို့ တစ်စုံတစ်ခု ဖွဲ့နွဲ့သီကုံးအပ်သော အစီအကုံး အနှုန်း အဖွဲ့သည် အတ္ထာလင်္ကာရ မပါစေကာမူ အပြစ်ဒေါသကင်းစင်ပြီး သဒ္ဒါလင်္ကာရဂုဏ် နှင့် ပြည့်စုံလျှင်အာရုံကြည်လင် အစဉ်စွဲမက်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေသည်။” (ဇေယျ- စန္ဒာဝရ၊ အရှင်၊ ၁၉၉၉၊ စာ ၂၆)

ဟုလည်းကောင်း ဆိုထားပါသည်။

ပျို့စာပေတွင် ထိုကဲ့သို့ဖတ်ရှုသူကို စွဲမက်နှစ်သက်စေသောစိတ် အာရုံကို ယိုဖိတ်တပ်မက်စေ သော သဒ္ဒါလင်္ကာရ၊ အတ္ထာလင်္ကာရ အသုံးများကိုများစွာတွေ့ရပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ထိုအလင်္ကာအသုံးများသည် ပျို့စာပေတွင် ပရိယာယ်တစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်နေသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ကိုးခန်းပျို့တွင် ဇာတ်တော်လာဥပမာကိုထည့်သွင်း၍ -

"ခါးတောက်မြစ်ယုက်၊ စိုက်ရောဖက်အား သရက်ပင်မင်း၊ သီးချိုကင်းသို့"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၉၆၊ စာ ၁၇)

ဟုလည်းကောင်း

ပညာရှိတို့၏တင့်တယ်ပုံကို-

"တောသားရန်အောင်၊ ခြင်္သေ့ယောင်သို့"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၉၆၊ စာ ၂၀)

"တိတိမြေပြင်၊ သိန္ဓောနှင့်သို့"(ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ၊ ၁၉၆၄၊ စာ ၂၀)

ဟု ဥပမာအလင်္ကာများကို ဝေဝေဆာဆာသုံး၍ ဖန်တီးရေးဖွဲ့ထားသည်။

ဤသို့အားဖြင့် အင်းဝခေတ်စာဆိုတို့သည် ပျို့စာပေကို ဖန်တီးရေးဖွဲ့ ရာတွင် စာဖတ်သူတို့ နှစ်သက်ခြင်းရသကိုခံစားပြီး ဘဝအသိ၊ လောကအသိရရှိကြစေရန် ပရိယာယ်အသွယ်သွယ်ဖြင့် ဖန်တီး ရေးဖွဲ့ကြပေသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

အင်းဝခေတ်တွင် စာပေရေးသားသူအများစုမှာ ရဟန်းစာဆိုများဖြစ်သည်။ ထိုရဟန်းစာဆိုတို့ သည် မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသော တရားဒေသနာတော်တို့နှင့်မွေ့လျော်သောစာဆိုများ ဖြစ်ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ရဟန်း စာဆိုများရေးသားသော အင်းဝခေတ်ပျို့များသည် ဘုရားဟော ဇာတ်တော်များကိုအခြေခံ၍ လောကီ၊ လောကုတ္တရာနှစ်ဖြာသော အကျိုးစီးပွားကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြ ထားတတ်ပေသည်။ အင်းဝခေတ်ပေါ်ပျို့များကို လေ့လာခြင်းဖြင့် လောကီ၊ လောကုတ္တရာနှစ်ဖြာသော အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်ထွန်းစေရုံသာမက အင်းဝခေတ်မြန်မာတို့၏ အတွေးအမြင်ဘဝဒဿနများ၊ အင်းဝခေတ်၏ရေးသားမှုစည်းစနစ် အဆင့်အတန်းနှင့် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ရသပညာအဆင့်အတန်း မြင့်မားလျက်ရှိကြောင်း အခိုင်အမာဆိုနိုင်ပါသည်။

နိဂုံး

စာပေလက်ရာတို့သည် ထိုစာပေပေါ်ထွက်ခဲ့သော တိုင်းပြည်နှင့်ခေတ်၏ ပုံရိပ်ဖြစ်သည်။ စာပေတို့တွင်တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးတို့၏ အဆင့်အတန်းကို ထင်ဟပ်နေသောကြောင့် လူမျိုးအသီးသီး တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်းကို သိလိုလျှင် ထိုလူမျိုးတို့၏စာပေလက်ရာကို မလွဲမသွေလေ့လာ သုံးသပ်ရပေမည်။ ထို့ကြောင့် လူမျိုးအသီးသီးတို့၏ သမိုင်းယဉ်ကျေးမှုကို ဖော်ပြနိုင်စွမ်းရှိသော ရေးဟောင်းစာပေလက်ရာများကို မြတ်နိုးတန်ဖိုးထား၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သင့်ပါသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤစာတမ်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးပါသော ပါမောက္ခချုပ်ဆရာမကြီး ဒေါက်တာသိင်္ဂီရွှေ၊ ဟင်္သာတတက္ကသိုလ် ဒုတိယပါမောက္ခချုပ် ဆရာမကြီး ဒေါက်တာရီရီသန်း၊ ဟင်္သာတတက္ကသိုလ် ဒုတိယပါမောက္ခချုပ် ဆရာမကြီး ဒေါက်တာချိုကြည်သန်း၊ ဟင်္သာတတက္ကသိုလ် သုတေသနဂျာနယ်ဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ဝင်များအား လည်းကောင်း၊ မြန်မာစာဌာန၊ ပါမောက္ခ(ဌာနမှူး) ဆရာမကြီး ဒေါက်တာအိအိခင်နှင့် ပါမောက္ခ ဆရာမကြီး ဒေါက်တာခင်မြင့်ရီ အားလည်းကောင်း အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ကုမာရ၊ အရှင်။ (၁၉၅၈)။ *အလင်္ကာပန်းကုံး*၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။
- ကျော်ရင်၊ ဦး (ပုပ္ဖား-)။ (မ-၁၃၁၂)။ *ကဝိဘာရတီကျမ်း*၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။
- ခင်မင်မောင်၊ (ခနုဖြူ) (၁၉၉၇)။ *စာပေသမုဒ္ဒရာ၌ လက်ပစ်ကူးခြင်း*၊ ရန်ကုန်၊ အားမာန်သစ်စာပေ။
- ဇေယျ-စန္ဒာဝရ၊ အရှင်။ (၁၉၉၉)။ *အလင်္ကာစံအိမ်(ဒု-ကြိမ်)*၊ ရန်ကုန်၊ အောင်မြင့်ထွန်းပုံနှိပ်တိုက်။
- ဇေယျသင်္ခယာ၊ မင်းကြီးမဟာ၊ (၁၉၆၃)။ *ဝေါဟာရလိနတ္ထဒီပနီ*၊ ဦးဖေမောင်တင်(တည်းဖြတ်သူ)။ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်။
- ဇော်ဂျီ။ (၂၀၀၄)။ *ရှုသစာပေအဖွင့်နှင့်နိဒါန်း*၊ ရန်ကုန်၊ အင်ကြင်းဦးပုံနှိပ်တိုက်။
- ဖေမောင်တင်၊ ဦး။ (၁၉၈၇)။ *မြန်မာစာပေသမိုင်း*၊ ရန်ကုန်၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနပုံနှိပ်တိုက်။
- ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ။ (၁၉၆၂)။ *ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်းပျို့*၊ ဒေါ်သန်းဆွေ(တည်းဖြတ်သူ)။ ရန်ကုန်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်။
- ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ။ (၁၉၆၄)။ *ဘူရိဒတ်လင်္ကာကြီး(ဒုကြိမ်)*၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။
- ရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာ။ (၁၉၉၆)။ *စတုရေမ္မသာရကိုးခန်းပျို့*၊ ဒေါ်ခင်စော(တည်းဖြတ်သူ)။ ရန်ကုန်၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန။
- အုန်းညို၊ ရှင်။ (၁၉၄၈)။ *ဂါထာမြောက်ဆယ်ပျို့*၊ ဦးဘရင်(တည်းဖြတ်သူ)။ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။